

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክየመስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴርየ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

መ/ቤቱ የተመደበለትን በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የመስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴር ሥራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 እና በማሻሻያ ቁጥር 1146/2011 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን ሲሆን፤ ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው። እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል።

አዲታችን፡-

- የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል።

ከዚህም በተጨማሪ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት መ/ቤቱ ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ☛ □□□ /የዕርዳታ/ የብድር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የዝውውር ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የተሰብሰቢ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የተከፋይ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የሂሳብ ሚዛን ሙከራ፤

ለአዲት አስተያየቱ መሠረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የመስኖና ቆላማ አካባቢ ሚኒስቴር የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. ለመኪና መለዋወጫ ዕቃ ግዢ ለተከፈለው ብር 80,270.00 የክፍያ ደረሰኝ ሳይቀርብ ሂሳቡ በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤
2. በ2013 በጀት ዓመት ለተፈጸመ የሥልጠና አገልግሎት ብር 111,608.80 ከበጀት ዓመቱ ውጭ በ2014 በጀት ዓመት ተከፍሎ በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤
3. ለመ/ቤቱ ሰራተኞች ሥልጠና እንዲሰጥ በታዘዘው ደብዳቤ ከተገለጸው ቀን በላይ የውሎ አበል ክፍያ በመፈጸሙ በድምሩ ብር 481,417.00 በብልጫ የተከፈለ መሆኑ፤
4. ለኤክስፐርት ጠረጴዛ ግዢ ለተከፈለው ብር 87,999.98 የገንዘብ ክፍያ ደረሰኝ መቅረብ ሲገባው ሂሳቡ በዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ ተወራርዶ የተመዘገበ መሆኑ፤

5. በተሰብሳቢ ሂሳብ ተቀጽላ ሌጅር በተለያዩ የተሰብሳቢ ሂሳብ መደቦች ZZ Manual በሚል በድምሩ ብር 2,305,659,751.57 ሪፖርት የተደረገ ሲሆን ከማን እንደሚሰበሰብ የማይታወቅ መሆኑ፤
6. በተከፋይ ሂሳብ ተቀጽላ ሌጅር በተለያዩ የተከፋይ ሂሳብ መደቦች ZZ Manual በሚል በድምሩ ብር 1,758,917,320.72 ሪፖርት የተደረገ ሲሆን ለማን እንደሚከፈል የማይታወቅ መሆኑ፤ በኢዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

ከላይ በተገለጹት ጉልህና መሠረታዊ ልዩነቶች የተነሣ በእኛ አስተያየት የመ/ቤቱ የሂሳብ ሪፖርቶች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ፤ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም፡፡

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኢዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

1. ትኩረት የሚያሻቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)፤

- 1.1. በድምሩ ብር 484,858.60 የወጪ ሂሳብ በትክክለኛው ሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ መሆኑ፤
- 1.2. ለመ/ቤቱ በበጀት ዓመቱ በየበጀት አርዕስቱ የተመደበው የተስተካከለ በጀት እና ሥራ ላይ የዋለው ሂሳብ ሲመዘዘን ከመደበኛ በጀት ብር 30,940,017.27 እና ከካፒታል በጀት 8,927,945,163.52 በድምሩ ብር 8,958,885,180.79 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤ በኢዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

2. የሕጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

- 2.1. በድምሩ ብር 2,835,401,433.21 ተሰብሳቢ ሂሳብ በወቅቱ ያልተወራረደ መሆኑ፤
- 2.2. በድምሩ ብር 29,296,351.12 ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ያልተወራረደ (ያልተከፈለ) መሆኑ፤ በኢዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

3. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)፤

- 3.1. የመ/ቤቱ ንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ ኢዲት ሲደረግ፡-

የዕቃ ግምጃ ቤትን በሚመለከት፤

- መስሪያ ቤቱ የተደራጀ የዕቃ ግምጃ ቤት (መጋዘን) የሌለው መሆኑ፤
- በዕቃ ግምጃ ቤት የንብረት መከታተያና መቆጣጠሪያ መዝገብ (ስቶክ ካርድ) እና ቢን ካርድ ያልተዘጋጀና ስራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

በቋሚ ዕቃ ግምጃ ቤት፤

- ለቋሚ ዕቃዎች መለያ ቁጥር ያልተሰጠ መሆኑ፤
- በ2013 በጀት ዓመት የተገዙ የፕሪንተር ወረቀት ብዛት 1062፣ ላፕቶፕ ኮምፒውተር ብዛት 6፣ ቴሌቪዥን ብዛት 4፣ ፎቶ ኮፒ ማሽን ብዛት 4፣ ዴስክ ቶፕ ኮምፒውተር ብዛት 4 እና ፕሪንተር ብዛት 3 በቋሚ ዕቃ ግምጃ ቤት ውስጥ ያለአገልግሎት የተቀመጡ መሆኑ፤
- ተመላሽ የተደረጉ ቋሚ ዕቃዎች አገልግሎት መስጠት የሚችሉትና አገልግሎት መስጠት የማይችሉት በባለሙያ ያልተለዩ መሆኑ፤
- ያገለገሉ በርካታ መደርደሪያዎች፣ ጠረጴዛዎች፣ የተሽከርካሪ ወንበሮችና የተለያዩ ዕቃዎች የቢሮው ቤዝመንት አካባቢ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤
- አዲስ የመኪና ዕቃ መለዋወጫ ተገዝቶ ለተሽከርካሪዎች ሲቀየር አሮጌው መለዋወጫ ዕቃ ለንብረት ክፍል ተመላሽ የማይደረግና የማይመዘገብ መሆኑ፤ በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

3.2. የመ/ቤቱ የተሽከርካሪ ሥምሪት፣ አያያዝና አጠቃቀም በፌዴራል መንግሥት የተሽከርካሪዎች ስምሪትና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 እና በመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሠረት መፈጸሙን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤

- የሰሌዳ ቁጥር ኢት 4-12204 ኒሣን ፒክ አፕ ተሽከርካሪ የነዳጅ ፍጆታ መከታተያና የኪሎ ሜትር ቆጣሪ (ጌጅ) የማይሰራ መሆኑ፤
- 5 ተሽከርካሪዎች (ኢት 4-05473 ሚስቲቡሺ፣ ኢት 4-16303 ሎቤድ፣ ቶዮታ ፒክአፕ፣ ኢት 3-03396 ቶዮታ ፒክአፕ፣ ኢት 4-29935 V-8 ቶዮታ ስቴሽን ዋገን) የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር (ሊብሬ) የሌላቸው መሆኑ፤ በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

3.3. የፌዴራል መንግሥት የግዥ አፈፃፀም መመሪያ (ሰኔ 2002) በክፍል 7 አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀጽ 5 (መ) የግንባታ ሥራዎች በውል ስምምነት መሠረት ተጠናቀው ሥራ

ላይ እንዲውሉ ተገቢ ክትትል ማድረግ እንደሚገባ ይገልጻል። በመ/ቤቱ በግንባታ ላይ ያሉ የግንባታ ፕሮጀክቶች በተያዘላቸው የጊዜ ገደብ ውስጥ ተጠናቀው አገልግሎት ላይ ለመዋላቸው እና ስራ ተቋራጮችም በገቡት ውል መሰረት መፈጸማቸውን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤

- ሦስት (3) የውሃ ግድብ ግንባታ ሥራ ፕሮጀክቶች (የመገጭ ግድብ ግንባታ ሥራ፤ የአርጃ ዴዴሳ ግድብ ግንባታ ሥራ እና የዛሪማ ግድብ ግንባታ ሥራ) በተገባው ውል መሠረት ያልጠተናቀቁና የጊዜ ማራዘሚያም ተፈቅዶ ሥራዎቹ ያልተጠናቀቁ መሆኑ፤ በአዲቱ ወቅት ታውቋል።

የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት

መጋቢት 2015